

เอกสารประกอบการบรรยาย

วิชา

การบริหารงานตำรวจ

ในระดับ “สารวัตร”

หลักสูตร “สารวัตร” วิทยาลัยการตำรวจ

กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โดย

พลตำรวจโท วุฒิ วิทิตานนท์

อาจารย์ผู้บรรยาย หลักสูตรการบริหารงานชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการ หลักสูตรสารวัตร

ที่ปรึกษากรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กรรมการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย เชียงใหม่

อนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินสำนักงาน ป.ป.ส.ภาค 5

การบริหารงานตำรวจ ในตำแหน่งหน้าที่ สารวัตร

บรรยายโดย อาจารย์ วุฒิ วิทิตานนท์

ตอนที่ 1 หลักการบริหารและการบริหารงานตำรวจ

1. กล่าวนำ

ผู้บรรยายได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ทำหน้าที่อาจารย์บรรยายในหลักสูตร การบริหารงานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการ หลักสูตรสารวัตร หลักสูตรฝ่ายอำนวยการ และยังได้รับการบรรยายในการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ทั้งในและนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นเวลานานกว่า 10 ปี โดยเฉพาะหลักสูตรพนักงานสอบสวนคดีอาญาเสพติด ได้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้บรรยายวิชาการสืบสวนสอบสวน และการใช้มาตรการยึดทรัพย์คดีอาญาเสพติดมากกว่า 20 ปี แม้จะเกษียณอายุราชการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 ปัจจุบันก็ยังคงได้รับเกียรติให้เป็นอาจารย์บรรยายให้ความรู้กับข้าราชการตำรวจและข้าราชการหน่วยอื่น ๆ เป็นประจำตลอดมา อย่างต่อเนื่องนับว่าเป็นเกียรติอย่างสูงในชีวิตกับการทำหน้าที่ “อาจารย์” เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับข้าราชการตำรวจ ถือว่าได้ทดแทนบุญคุณ “สำนักงานตำรวจแห่งชาติ”

ประกอบกับชีวิตรับราชการผ่านทั้งงานป้องกันปราบปราม งานสืบสวนสอบสวน งานอำนวยการ ผ่านการทำงานมาด้วยความมุ่งมั่นในตำรวจอาชีพ นำวิทยาการแผนใหม่และเทคโนโลยีมาสนับสนุนในการทำงานอย่างจริงจังได้ผล ประการสำคัญในชีวิตรับราชการ ได้รับรางวัล โล่ ประกาศเกียรติคุณ จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติและนอกหน่วยทั้งจากภาครัฐและเอกชน รวมถึงได้รับการยกย่องจากหน่วยงานนอกประเทศอีกด้วย รวมได้รับรางวัลทั้งหมดกว่า 20 รางวัล ผู้บรรยายจะได้ถือโอกาสแนะนำแนวทางการปฏิบัติงานในการทำงานมาแนะนำควบคู่ไปด้วย

“หลักสูตรสารวัตร” เป็นหลักสูตรอีกหลักสูตรหนึ่ง ที่ผู้บรรยายได้รับมอบหมายให้บรรยายในหัวข้อ “การบริหารงานตำรวจในตำแหน่งสารวัตร” โดยใช้เวลาในการบรรยายเพียง 3 ชั่วโมง ในเวลาอันจำกัดนั้น ดังนั้น ผู้บรรยายพยายามที่จะเน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี โดยจะนำหลักการนำทฤษฎีหรือแนวคิดทฤษฎีมาปรับใช้ในการทำงานให้มากที่สุด ดังนั้นเมื่อผู้เข้ารับการอบรมรับฟังการบรรยายก็สามารถนำทฤษฎีและนำแนวคิดไปปรับใช้ในการทำงานในตำแหน่งสารวัตรได้ทันที

2. วัตถุประสงค์ ขอบเขต และวิธีการบรรยาย

2.1 วัตถุประสงค์การบรรยาย

การบรรยายในวิชานี้ ผู้บรรยายมีวัตถุประสงค์ ต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับเป็นแนวทางการทำงานได้ ดังนั้นวัตถุประสงค์การบรรยาย คือ

- เพื่อให้ผู้รับการอบรมเข้าใจหลักการ บริหารงานในระดับ “सारวัตร”
- เพื่อให้เข้าใจบทบาทการบริหารงานในภารกิจของความเป็น “ตำรวจอาชีพ”
- เพื่อสร้างผู้เข้ารับการอบรมให้เกิด “วิสัยทัศน์” “มีภาวะผู้นำ” “มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์”
- เพื่อนำหลักการบริหาร แนวคิดทฤษฎี ไปกำหนดเป็น “แนวทางการปฏิบัติหน้าที่”
- เพื่อให้ทำหน้าที่ตำรวจอาชีพได้ “บังคับใช้กฎหมายที่มีโทษทางอาญาให้เกิดประสิทธิภาพและ
บริการประชาชนให้เป็นที่พึงพอใจและประทับใจ”

2.2 ขอบเขตการบรรยาย

เนื่องจากมีเวลาอันจำกัด ประกอบกับผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรผสารวัตร ดำรงตำแหน่ง “รองสารวัตร หรือ พนักงานสอบสวน สบ 1 ” ซึ่งมาจากหลายหน่วยงาน มีหน้าที่หลากหลายทั้งทำหน้าที่ งานป้องกันปราบปราม งานสืบสวน งานสอบสวน งานฝ่ายอำนวยการ งานส่งกำลังบำรุง งานวิชาการ ฯลฯ ดังนั้น การบรรยายจำเป็นจะต้องกำหนดขอบเขตให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับทราบ กล่าวคือ ได้กำหนดขอบเขตการบรรยาย ดังนี้

- บรรยายให้เข้าใจ “หลักบริหารงานทั่วไป”
- บรรยายให้เข้าใจ “หลักการบริหารงานตำรวจ”
- วิธีการนำแนวคิด ทฤษฎี หรือนำหลักวิชาการมาปรับใช้ในการทำงาน
- จะเน้นแนวทางในการทำงาน การบริหารงานทั่วไป บริหารการสืบสวนสอบสวน บริหารการป้องกันปราบปราม การบริหารงานบังคับใช้กฎหมายและบริการประชาชนในระดับสารวัตร

2.3 วิธีการบรรยาย

ผู้บรรยายมีเอกสารประกอบการบรรยายและเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบ ได้แก่

- เอกสารประกอบคำบรรยาย
- หนังสือการสืบสวน หนังสือการสืบสวนขยายผลยาเสพติด (ให้ผู้เข้ารับการอบรมนำไปสำเนาแจกจ่ายเอง)
- DVD การเรียนโดย CD-ROM วิธีการสืบสวนสอบสวน การตั้งด่าน การตรวจค้น บุคคล ยานพาหนะ

โดยจะบรรยายประกอบเป็นภาพนิ่ง(Power Point) พร้อมมีตัวอย่างการบริหารงานที่ผู้บรรยายเคยปฏิบัติได้ผลมาแล้ว มีการศึกษาเปรียบเทียบกับกิจการตำรวจพื้นฐานของตำรวจต่างประเทศ นำตัวอย่างแนวคิดความคิดริเริ่ม การนำแนวคิดทฤษฎีไปปรับเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง “ผู้บริหารระดับต้น” คือ “ตำแหน่งสารวัตร”

3. หลักการบริหาร

3.1 “การบริหารงาน” มีความจำเป็นต่อ “องค์กร” ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน เพราะหน่วยงานนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานเล็กหรือหน่วยงานใหญ่ จะดำเนินกิจการให้ก้าวหน้าไปได้ “ต้องมีหลักบริหารการจัดการที่ดี” แม้แต่การค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ หากมีการวางแผนการจัดการและการบริหารงานให้ดีก็จะทำกำไรได้ดีกว่าร้านค้าที่ปล่อยให้ไปตามธรรมชาติ เช่นเดียวกัน หากหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจ

หน้าที่กว้างขวาง มีความรับผิดชอบสูง มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย และมีคนในองค์กรหลากหลายสาขาอาชีพ ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการบริหารงานให้เป็นระบบมากขึ้น

3.2 นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารไว้หลายทัศนะด้วยกัน กล่าวคือ

“ปีเตอร์ ดรักเกอร์” กล่าวว่า การบริหารหมายถึงศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น
 “อาโลล์ คูนทซ์” เห็นว่าการบริหาร คือการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย คือ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน

3.3 เมื่อนำความหมายของนักวิชาการมาวิเคราะห์ “การบริหาร” ไม่ว่าจะบริหารงานระดับใดองค์กรจะใหญ่หรือเล็กก็ตาม หลักการบริหารจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้

- (1) ผู้นำจะต้องมี “ศิลปะ” ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- (2) ต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- (3) ต้องมีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานให้ชัดเจน
- (4) โดยอาศัยปัจจัยสำคัญคือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้
- (5) การดำเนินการต้องมีการพัฒนางาน ควบคุมกำกับดูแล ติดตามประเมินผล เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.4 จะเห็นได้ว่า “ผู้บริหาร” จะต้องดำเนินการ บริหารงานโดยอาศัยองค์ประกอบทั้ง 5 ข้อ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ขาดข้อใดข้อหนึ่งย่อมถือว่าผู้นั้น “บริหารงานไม่ครบถ้วนสมบูรณ์”

“ผู้นำการบริหารงานในองค์กร จะต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีศิลปะ องค์กรจะต้องมีวัตถุประสงค์และต้องกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานบริหาร และจะต้องวางระบบการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ต้องมีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

3.5 การบริหารงานบุคคล

“การบริหารงานบุคคล” เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานในองค์กร การบริหารงานบุคคลเป็นการบริหารงานที่ยุ่งยาก โดยเฉพาะองค์กรใดที่มีคนจำนวนมาก มีหลากหลายอาชีพ มีระดับการศึกษาระดับการทำงาน พัฒนาระบบแตกต่างกันมาก ยิ่งจะทำให้การบริหารงานบุคคลมีความสลับซับซ้อน

“อมร รักษาสัตย์” กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์
 “ศาสตร์” เพราะหลักวิชาการที่ศึกษาวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ มีจุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อนำไปประยุกต์

“ศิลป์” พิจารณาในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการบริหาร นำไปใช้บริหารให้เกิดได้ทั้งผลบวกและลบ

3.6 ความสำคัญของการบริหาร

การบริหารงาน(Administration) การบริหารงานบุคคล (Personal Administration) มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกันเป็นอย่างมาก จะบรรลุเป้าหมายและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขึ้นกับ “คน” นักบริหารจึงต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก

3.7 ปัจจัยในการบริหาร

ปัจจัยในการบริหาร (Administrative Resources) มีพื้นฐานอยู่ 4 ประการ คือ 4 M

- คน (Men)
- เงิน (Money)
- วัสดุสิ่งของ (Material)
- วิธีการปฏิบัติงาน (Method)

3.8 การบริหารงานตำรวจ แนวคิดของผู้บรรยาย

คำว่า “การบริหาร” ในภาษาอังกฤษมักใช้อยู่ 2 คำ คือ Administration และ Management การบริหารระบบงาน (System Administration) กับการบริหารงานบุคคล (Personal Administration) มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน เป็นอย่างมาก องค์การใดจะเดินทางไปให้บรรลุเป้าหมายและสำเร็จไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ขึ้นอยู่กับ “ผู้บริหาร” หรือ “ผู้นำ”

องค์การจะขับเคลื่อนไปได้ก็ต้องอาศัย “คน” นักบริหารที่ดีต้องสนใจ เข้าใจ และศึกษา พัฒนา วางระบบงาน บริหารงานบุคคล ให้มีประสิทธิภาพไปพร้อม ๆ กัน

“การบริหาร นั้นแท้จริงเป็นเรื่องของการอาศัยหลักสามัญสำนึก (Common Sense) ในการตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกหรือวิธีการที่เหมาะสมต่อสถานการณ์สำหรับแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร”

ในทัศนะของผู้บรรยาย “การบริหารงานตำรวจ” หมายถึง การที่ผู้นำได้ใช้ศักยภาพในการบริหาร มีความรอบรู้งานในองค์กรอย่างกว้างขวาง เพื่อกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถบูรณาการความคิด ความรู้ ให้เกิดพลัง นำไปปฏิบัติภารกิจ รวมทั้งแก้ปัญหาในอดีต ปัจจุบัน และกำหนดทิศทางมองอนาคตขององค์กรให้ก้าวไปข้างหน้า มีวิธีการจูงใจการทำงาน

สามารถแนะนำชี้แนะผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีภาวะผู้นำ ตลอดจนมีความสามารถในการถ่ายทอด ความรู้ความสามารถ หรือชี้แนะให้รู้จักการบูรณาการงานให้เกิดศักยภาพในการบริหารงานกับบริหารงานบุคคล และที่สำคัญต้องมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบังคับใช้กฎหมายและการบริการประชาชน ให้พึงพอใจ และพัฒนาการทำงานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

3.9 ลักษณะของการบริหารงานของผู้นำที่ดี ผู้นำที่ดีจะต้อง

- บริหารบุคลากร งาน เครื่องมือเครื่องใช้ไปพร้อม ๆ กัน
- บริหารงานให้ทันต่อสถานการณ์ ปรับการทำงานให้ทันต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สังคม และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยต้องมี “ความเป็นกลางทางการเมือง”
- อ Yor ปัญหาเข้ามาหาต้องเข้าไปแก้ปัญหา
- ต้องมองปัญหาทั้งระบบ ทั้งระยะสั้น และระยะยาว
- มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และวางแผนไปสู่ความฝันให้สำเร็จ

3.10 คุณลักษณะของผู้นำระดับसारว้ตร

ในแต่ละหน่วยงานและแต่ละองค์กร คุณลักษณะของผู้นำย่อมมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะหน่วยงานระดับ “กองกำกับการ” ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งถือเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สำคัญอย่างยิ่งยวดในเฉพาะ “สถานีตำรวจภูธรและนครบาล” ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้นำที่เข้าไปบริหารเกือบทั้งหมดจะเป็นตำแหน่ง “ผู้กำกับการ” ดังนั้นถือว่า “สถานีตำรวจ” เป็นหัวใจของการทำงาน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นอกจากนี้ภารกิจของแต่ละสถานีตำรวจจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประชากร

ความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม บัณฑิตแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ย่อมทำให้หน้าที่แตกต่างกันไปเมื่อครั้งผู้บรรยายดำรงตำแหน่งผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงรายได้ร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชา พิจารณาคณะลักษณะผู้นำตำรวจที่สังคมปรารถนา

3.11 คุณลักษณะของสารวัตร

- (1) ต้องเป็นตำรวจที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่เชื่อถือของประชาชน และเพื่อนร่วมงาน
- (2) ต้องเป็นตำรวจที่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ได้กล้าต่อสู้ยืนหยัดในความเป็นจริง เพื่อเป็นแบบอย่างให้ผู้ใต้บังคับบัญชา
- (3) ต้องเป็นตำรวจ ที่เรียนรู้ในการพัฒนาทุก ๆ ด้านตลอดเวลา

3.12 คุณลักษณะของตำรวจชั้นประทวน

- (1) ต้องเป็นตำรวจที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่เชื่อถือของประชาชน และเพื่อนร่วมงาน
- (2) ต้องเป็นตำรวจที่มีจิตสำนึกในการบริการประชาชนด้วยความรอบคอบ รับผิดชอบและซื่อสัตย์ต่อหน้าที่
- (3) ต้องเป็นตำรวจที่มีการเรียนรู้ในการพัฒนางานในทุก ๆ ด้านตลอดเวลา

3.13 ลักษณะของผู้ก่อการร้าย เมื่อครั้งผู้บรรยายไปช่วยราชการที่ตำรวจภูธรภาค 9 ส่วนหน้า อ. เมือง จว.ยะลา ได้ตรวจค้นพบลักษณะผู้นำของผู้ก่อการร้าย ดังนี้

- (1) ลักษณะของผู้นำ ประกอบด้วยความกล้า และบุคลิกภาพ เช่น ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความมุ่งมั่น ความเป็นมืออาชีพ
 - (2) หลักการเป็นผู้นำ รู้จักตัวเอง มีข้อมูลข่าวสารที่ดี เป็นตัวอย่างตัดสินใจเด็ดขาด มีความรับผิดชอบ มีทักษะเชี่ยวชาญกลยุทธ์
 - (3) พื้นฐาน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับผู้ใต้บังคับบัญชา มุ่งมั่น กล้าหาญ มีชีวิตเรียบง่าย
- คุณสมบัติผู้นำนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะสร้างอุดมการณ์ให้บุคลากรในหน่วยงาน จะเห็นได้จากกองกำลังติดอาวุธที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังมีคุณสมบัตินี้

4. การบริหารงานตำรวจ

4.1 หลักการบริหารงานทั่วไป ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อพิจารณาถึงความสำเร็จขององค์กรแล้ว “ผู้นำ” จะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งยวด ที่จะนำองค์กรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายกล่าวคือ หากเป็นบริษัท ก็จะต้องบริหารธุรกิจของตนให้ประสบความสำเร็จ ผลผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ เป็นที่พึงพอใจของลูกค้า ลูกค้าน่าประทับใจในการบริการและสามารถทำอะไรให้กับบริษัทตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ขณะเดียวกันคนที่อยู่ในบริษัทก็ทำงานอย่างมีความสุข พอใจ ภูมิใจในการทำงาน ได้รับการดูแลสวัสดิการเป็นอย่างดี ขณะเดียวกันบริษัทก็เป็นที่ยอมรับของสังคม มีอาคารสถานที่สง่างาม ภูมิฐาน มีวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย และบริษัทยังมีส่วนช่วยเหลือสังคมอีกด้วย

หากเป็นภาครัฐ องค์กรของตำรวจในระดับสถานีตำรวจ สถานีตำรวจนั้นเป็นสถานีตำรวจที่ได้รับการยกย่องประกาศเกียรติยศให้เป็น “สถานีตำรวจของประชาชน” กล่าวคือ ข้าราชการตำรวจทุกคนในสถานีตำรวจ ร่วมกันทำงานอย่างเต็มความสามารถ ภาคภูมิใจและยินดีในความเป็นตำรวจอาชีพ มีการเสียสละความสุข

ส่วนตัวเพื่อการบริการประชาชน และบังคับใช้กฎหมาย ให้มีประสิทธิภาพ ประชาชนเคารพกฎหมายด้วยความเต็มใจสร้างความสงบสุขให้กับประชาชนในพื้นที่ สามารถป้องกันอาชญากรรมไม่ให้เกิดเกินกว่าที่กำหนด เป็นสถานีตำรวจที่มีระเบียบวินัยดีเยี่ยม มีความเป็นตำรวจอาชีพ การแต่งกาย การรักษาความเป็นระเบียบวินัย ไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย มีสถานีตำรวจที่มีความสง่างาม มียานพาหนะ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยสามารถนำเทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานจนได้รับการยกย่อง สุดท้ายสามารถบังคับใช้กฎหมายจนประชาชนพอใจและบริการประชาชนให้เกิดความประทับใจ

4.2 การบริหารงานตำรวจนั้นยึดหลักการบริหารทั่วไปเป็นแนวทาง เพียงแต่การบริหารงานตำรวจนั้น มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ คินอำนาจ ความยุติธรรมให้กับสังคม บังคับใช้กฎหมายที่มีโทษทางอาญาให้ได้ผล รักษาความสงบเรียบร้อย บริการประชาชนให้เกิดความประทับใจ “โดยมีกฎหมาย” เป็นเครื่องมือในการทำงาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การบริหารงานในระดับที่มีความสำคัญมากที่สุดขององค์กรตำรวจนั้น อยู่ที่ระดับ “สถานีตำรวจ”

5. การบริหารงานใน”ตำแหน่งสารวัตร”

ผู้นำกับการบริหารงานในหน่วยงานทุกระดับ นอกจากจะบริหารงานปกติประจำตามอำนาจหน้าที่ และตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ยังจะต้องริเริ่มสร้างสรรค์งานแก้ปัญหา งาน ดังนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งสารวัตร จะต้องบริหารงานในหน้าที่ที่ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ กล่าวคือผู้บริหารจะต้อง

- 1.1 ต้องเข้าใจบทบาทภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย ของตนเองเป็นอย่างดี
- 1.2 ต้องรอบรู้ เพื่อศึกษาปัญหาแก้ปัญหาในหน่วยให้ได้ ริเริ่ม สร้างสรรค์
- 1.3 ต้องมีภาวะผู้นำ ที่กล้าคิด กล้าทำ ปัญหาที่เกินขอบเขตที่จะแก้ไขได้ต้องรีบเสนอไปหน่วยเหนือ
- 1.4 ต้องมีวิสัยทัศน์ อย่าหยุดนิ่ง ต้องพัฒนางาน
- 1.5 ต้องเข้าใจหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี

สารวัตร จะต้องเข้าใจว่า ตนมีอำนาจหน้าที่ได้ก็เพราะมี “กฎหมาย” เป็นเครื่องมือในการทำงานนั่นเอง และกฎหมายที่สำคัญเบื้องต้นของการทำงานที่ให้อำนาจหน้าที่ตำรวจ ก็คือ พ.ร.บ.ตำรวจ พ.ศ.2547 และยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่ให้อำนาจตำรวจแตกต่างกันไปตามภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น หากปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจต้องรู้และเข้าใจในอำนาจหน้าที่ สืบสวน ตรวจสอบ จับกุม สืบสวนสอบสวน เช่น ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญาที่เกี่ยวข้อง ที่ให้อำนาจตำรวจในการรักษากฎหมายนั้น ๆ

เครื่องมือของตำรวจ โดยเฉพาะ พ.ร.บ.ตำรวจ พ.ศ.2547ข้าราชการตำรวจทุกคน ต้องรู้จริงจึงจะต้องให้ความสนใจศึกษา ทำความเข้าใจและนำออกมาใช้ให้มากที่สุด และนำไปเป็นเครื่องมือในการทำงาน ข้าราชการตำรวจบางท่านไม่ได้สนใจในตัวกฎหมายและเนื้อหาของกฎหมายตำรวจเลย ทำให้ไม่รู้ไม่เข้าใจอำนาจหน้าที่ บทบัญญัติที่สำคัญที่ต้องนำไปบังคับใช้อย่างจริงจัง เช่น

ม.66 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่พัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ ทศนคติ คุณธรรม และจริยธรรม รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติราชการของผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแต่งตั้งและเลื่อนเงินเดือน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

ม.7 ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชน มีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัย ของประชาชน ตามความเหมาะสมและความต้องการของแต่ละพื้นที่

ดังนั้นใน 2 มาตรา นี้ สรุปได้ว่า ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่จะต้องให้ความรู้ ทักษะ ทักษะคดี คุณธรรม กับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ ขณะเดียวกันงานในสถานีตำรวจต้องส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชน มีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อย จึงเป็นหน้าที่ของ “ผู้กำกับการ” จัก ต้องออกไปประสานการปฏิบัติและทำงานร่วมกับประชาชน และยังมีบทบัญญัติอีกมากมาย ที่มีความสำคัญในการทำงาน ที่จะต้องหยิบมาให้ให้ได้ผล

ตำรวจมีหน้าที่รักษาและบังคับใช้กฎหมายที่มีโทษทางอาญา ตำรวจต้องสนใจติดตามกฎหมาย ที่ออกใหม่อย่างต่อเนื่อง กฎหมายที่สำคัญสำหรับตำรวจในสถานการณ์ปัจจุบันที่น่าสนใจ อาทิ

- พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- พ.ร.บ.มาตรการป้องกันปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2534
- พ.ร.บ.คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535
- พ.ร.บ.การขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543
- พ.ร.บ.ขายตรงและตลาดขายตรง พ.ศ.2545
- พ.ร.บ.กองทุนสนับสนุนและส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ.2544
- พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547
- พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546
- พ.ร.บ.คุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546
- พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542
- พ.ร.บ.คุ้มครองส่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ.2546
- พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547
- พ.ร.บ.การผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ.2548
- พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537
- พ.ร.บ.ว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544
- พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2542
- พ.ร.บ.ซื้อขายสินค้าล่วงหน้า พ.ศ.2548
- พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

ฯลฯ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อเศรษฐกิจและ สังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่นักบริหารจะต้องศึกษาและนำมาเป็นเครื่องมือในการทำงาน “ต้องวางแผนที่จะบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ” จึงจะถือว่าประสบความสำเร็จในการทำหน้าที่ “ผู้บังคับใช้กฎหมาย”

6. วิวัฒนาการกิจการของตำรวจไทย

ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ไม่สามารถหาหลักฐานยืนยันได้ว่า มีตำรวจเป็นผู้รักษากฎหมาย “กิจการตำรวจไทย” เริ่มปรากฏหลักฐานในศิลาจารึกหลักที่ 2 ซึ่งเชื่อว่าเป็นสมัยพระเจ้าลิไท ตรวจพบว่า มีเจ้าหน้าที่รักษากฎหมาย คือ “สุภาวดี” ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติสำหรับเจ้าพนักงานและผู้เกี่ยวข้องกับคดีไว้ในหลักกฎหมายลักษณะโจร

ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาเริ่มปรากฏหลักฐานชัดเจน ในสมัยพระบรมไตรโลกนาถแห่งกรุงศรีอยุธยา ที่ได้ตรากฎหมายการปกครองประเทศเป็น “ จตุสดมภ์ ” ได้แก่ เวียง วัง คลัง นา ซึ่งได้มีการกล่าวถึงภารกิจตำรวจไว้ด้วย มีการกำหนดศักดินา และจากทำเนียบศักดินาตำรวจพบว่า กรมตำรวจในส่วนกลางมีอยู่ 12 กรม และแต่ละกรม มีเจ้ากรมเป็นผู้บังคับบัญชา มีตำแหน่งชั้นสูงอีก 4 ตำแหน่ง สังกัดสมุหนายก สมุหกลาโหม และกรมนครบาล มีกรมตำรวจมหาดไทย ภูธร กรมกองลาดตระเวน กรมพระตำรวจ กรมพระตำรวจใหญ่ กรมพระตำรวจนอก ได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน

ยุคกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ทรงเป็นตำรวจ กล่าวคือ พระมหากษัตริย์เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง จะเห็นได้ว่าพระพุทธรูปอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปฐมราชวงศ์จักรี เมื่อครั้งเป็นนายต้วง หรือทองต้วง เมื่อเจริญวัยก็รับราชการเป็นมหาดเล็กในสมเด็จพระเจ้าอู่ทองพร ต่อมาในรัชกาลของพระเจ้าเอกทัศหนึ่งได้ยกเป็นหลวงกระบัตร์ เมืองราชบุรี

ในสมัยรัชกาลที่ 2 จนถึงสมัยรัชกาลที่ 3 ได้มีการปรับปรุงกิจการตำรวจมาโดยต่อเนื่อง ทุกพระองค์ได้ให้ความสำคัญในงานตำรวจมาโดยต่อเนื่อง จนกระทั่งปี พ.ศ.2448 ในสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมหาราช ได้มีการตรากฎหมายโปлиц้าไว้ 53 ข้อ ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายที่จัดระเบียบการบริหารงานตำรวจขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดกฎเกณฑ์ การบริหารงานบุคคล ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของตำรวจที่มีต่อประชาชนไว้

ในปี พ.ศ.2440 ได้มีการเปลี่ยนกองโปлиц้า เป็น กรมกองตระเวนหัวเมือง และได้ตั้ง “กรมตำรวจภูธร” แทนกรมตระเวนหัวเมือง และเริ่มมีการใช้ตำรวจเกณฑ์เมื่อปี พ.ศ.2448 ในสมัย รัชกาลที่ 5 ได้มีการก่อตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรขึ้น ที่จังหวัดนครราชสีมา ต่อมาก็ย้ายมาอยู่ที่ ตำบลท้ายวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

พระราชดำรัสที่ทรงคุณค่าในการบริหารงานตำรวจของรัชกาลที่ 5 ที่ทรงให้ไว้ว่า “การจับผู้ร้ายนั้น ไม่ถือเป็นความชอบ เป็นแต่เห็นว่าผู้นั้นได้กระทำการครบด้วยแก้หน้าที่เท่านั้น แต่จะถือเป็นความชอบ ต่อเมื่อได้ปกครองป้องกันเหตุร้าย ให้ชีวิตและทรัพย์สินสมบัติของข้าแผ่นดินในท้องที่นั้น อยู่เย็นเป็นสุข พอสมควร” ซึ่งยังเป็นพระราชดำรัสที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารงานได้จนถึงปัจจุบัน

ในยุคของสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 พระองค์ได้รับสั่งให้มีการ ปรับปรุงกิจการตำรวจ มีพระราชองค์การประกาศเมื่อ 13 ตุลาคม พ.ศ.2458 มีการรวมกรมกองตระเวนที่สังกัดกระทรวงนครบาล กับกรมตำรวจภูธรที่ สังกัดกระทรวงกลาโหมเข้าด้วยกัน เป็น กรมตำรวจภูธรและกรมกองตระเวน ดังนั้นตำรวจไทยจึงยึดเอาวันที่ 13 ตุลาคม เป็นวันคล้าย วันตำรวจ มาจนถึงทุกวันนี้

ต่อมาได้ยกเลิก พ.ร.บ.ตำรวจฉบับเดิม และมาใช้ พ.ร.บ.ตำรวจ พ.ศ.2521 โดยให้ตำรวจมียศหมตทุกคน และมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอีกหลายอย่างจนกระทั่งมี พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ประกาศใช้เมื่อ 13 มกราคม 2547 ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายตำรวจที่สยุคใหม่ เพราะได้มีการจัดโครงสร้างที่มีศูนย์เทคโนโลยีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ตั้งแต่ระบบ บริหารลงมาถึงหน่วยปฏิบัติ คือสถานีตำรวจ

ความเจริญก้าวหน้าของกิจการตำรวจไทยจะเปลี่ยนไปในทิศทางใดนั้น โดยปกติจะขึ้นอยู่กับกฎหมาย หรือ พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงที่ออกมาบังคับ กล่าวคือ กฎหมายที่ออกมาเปลี่ยนแปลงหรือบังคับใช้ในแต่ละครั้ง ก็จะ ปรับการบริหารงานบุคคล ปรับโครงสร้าง ปรับระบบงาน แต่การปรับการบริหารให้เข้ากับกฎหมายใหม่นั้น จะดำเนินการอย่าง รวดเร็วไม่ได้ ดังนั้นในวิธีการปฏิบัติก็จะมีบทเฉพาะกาลกำหนดไว้ว่า จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เรียบร้อย อย่างไร ดังเช่น พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ได้กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลให้ส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.ก.แบ่งส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2548 ให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 บังคับใช้

7. กิจการตำรวจกับเทคโนโลยี

กฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานตำรวจไทยในยุคปัจจุบัน ได้แก่ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ประกาศใช้เมื่อ 13 มกราคม 2547 และ พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2548 ในทัศนะของผู้เขียนเห็นว่าเป็น กฎหมายที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน กล่าวคือ ในโครงสร้างหรือการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ จะมีหน่วยงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ตั้งแต่ระดับรากหญ้า คือ “สถานีตำรวจ หรือระดับหน่วยงานย่อย ขึ้นมาจนถึงศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง ภายใต้สังกัดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ” ซึ่งยกฐานะจากเดิม คือ ศูนย์ ประมวลข่าวสาร หรือ ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ ขึ้นเป็นกองบัญชาการ เรียกชื่อว่า สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าหากจะนำการพัฒนาการบริหารกิจการของตำรวจไทย มาเปรียบเทียบกับความ เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อันได้แก่ ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบโทรศัพท์ อาจแบ่งยุคสมัยของการพัฒนาการบริหารกิจการ ของตำรวจไทย ได้เป็น 4 ยุคดังนี้

- ยุคแรก คือ ยุคดั้งเดิม เริ่มตั้งแต่ก่อนกรุงรัตนโกสินทร์ จนถึง รัชกาลที่ 4 หรือต้นรัตนโกสินทร์
- ยุคที่สอง คือ ยุคพัฒนา เริ่มตั้งแต่ รัชกาลที่ 5 จนถึงรัชกาลที่ 8
- ยุคที่สาม คือ ยุคคอมพิวเตอร์ เริ่มตั้งแต่ รัชกาลที่ 9 ขึ้นครองราชย์ ในปีพ.ศ. 2489 - พ.ศ.2547

- ยุคที่สี่ คือ ยุคดิจิทัล-3G เริ่ม ตั้งแต่ การปรับโครงสร้างตำรวจตาม พ.ร.บ.ตำรวจ ฉบับ พ.ศ.

2547 เป็นต้นมา

7.1 ยุคแรก ยุคดั้งเดิม เริ่มตั้งแต่ก่อนกรุงรัตนโกสินทร์ จนถึง รัชกาลที่ 4

ในยุคนี้กิจการตำรวจเป็นไปอย่างธรรมชาติ เพราะประเทศยังไม่เจริญพอ เป็นไปตามที่กฎระเบียบกำหนดไว้ ให้การปฏิบัติหน้าที่ซึ่งยังไม่มีการใช้เทคโนโลยี เป็นการปฏิบัติภารกิจในการรักษากฎหมาย ในการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยไม่มีเครื่องมือเครื่องใช้ทางเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง คงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในการออกตรวจ ลาดตระเวน รักษาความสงบ คุ่มครองให้ปลอดภัยบุคคลแต่ละระดับชั้น โดยเฉพาะจะเน้นด้านการอารักขาดูแลบุคคลชั้นเจ้าขุนมูลนายเป็นหลัก

7.2 ยุคที่สอง ยุคพัฒนา เริ่มตั้งแต่ รัชกาลที่ 5 จนถึง รัชกาลที่ 8

ในยุคนี้ จะเห็นได้ว่ากิจการตำรวจได้เริ่มเปลี่ยนแปลงด้วยความเจริญของนานาอารยประเทศ โดยในสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงนำความเจริญของประเทศตะวันตกเข้ามาใช้ในการพัฒนาประเทศ เทคโนโลยีเริ่มเข้ามามีบทบาทในการบริหารงาน ประเทศไทยเริ่มมี ไฟฟ้า ประปา โทรเลข โทรศัพท์ รถราง รถไฟ และ รถยนต์ เป็นต้น ซึ่งกิจการตำรวจก็ได้มีการพัฒนาไปพร้อมๆ กันกับการพัฒนาประเทศ เริ่มมีการศึกษางานวิชาการและเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง

7.3 ยุคที่สาม ยุคคอมพิวเตอร์ เริ่มตั้งแต่ สมัยรัชกาลที่ 9 ขึ้นครองราชย์ พ.ศ.2489 จนถึง พ.ศ.2547

คอมพิวเตอร์ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกในโลกเมื่อ พ.ศ.2488 ซึ่งกรมตำรวจไทยได้เริ่มนำคอมพิวเตอร์เข้ามาเป็น เครื่องมือในการบริหารกิจการตำรวจ เมื่อประมาณ พ.ศ.2520 โดยในยุคต้นได้แบ่งคอมพิวเตอร์ออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับใหญ่ หรือ เครื่องเมนเฟรมคอมพิวเตอร์ (MAIN FRAME COMPUTER)

ระดับกลาง หรือ เครื่องมินิคอมพิวเตอร์ (MINICOMPUTER)

ระดับเล็ก หรือ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ (MICROCOMPUTER)

คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในกิจการตำรวจไทยแรกๆ เมื่อประมาณ พ.ศ.2520 มีขนาดใหญ่มาก ใช้ทรานซิสเตอร์โดยมี แกนเฟอร์ไรท์เป็นหน่วยความจำ มีการเก็บข้อมูลสำรองในรูปแบบของสื่อบันทึกแถบแม่เหล็ก เช่นจานแม่เหล็ก หรือม้วนเทป ต้องมีห้องขนาดใหญ่สำหรับติดตั้ง ยังไม่มีระบบ Network ไม่มีระบบ Internet แต่เรานำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ เพื่อพิมพ์บัญชี เงินเดือนหรือเก็บข้อมูลทางการเงิน ในยุคนั้นการจ่ายเงินต้องมีบัญชีรายการเบิกเงินเดือน ซึ่งต้องมีชื่อ ยศ ตำแหน่ง เลข ตำแหน่ง จำนวนเงินเดือนที่ได้รับ เงินเพิ่มต่างๆ การหักเสียภาษีและรับเงินจริงเท่าใด โดยจะพิมพ์บัญชีที่กองการเงินกรมตำรวจ แล้วแจกจ่ายไปทั่วประเทศ ซึ่งการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้บริหารงานตำรวจในยุคนั้น กรมตำรวจถือว่าเป็นหน่วยงานที่ถือว่าทันสมัยที่สุด

ต่อมาเทคโนโลยี เริ่มมีความเจริญไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพิสูจน์หลักฐาน นิติวิทยาศาสตร์ ได้นำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนกิจการตำรวจมากมาย อาทิเช่น เมื่อประมาณปี พ.ศ.2540 มีการนำเอาระบบ GSM มาใช้ในรถยนต์สายตรวจของตำรวจนครบาล สามารถรู้ตำแหน่งของรถยนต์สายตรวจ และเส้นทางด้วยระบบ GPRS และสามารถตรวจสอบข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลบุคคล ข้อมูลทะเบียนรถ และ ข้อมูลหมายจับ จากรถยนต์สายตรวจได้ในเวลาอันรวดเร็ว

นอกจากนี้ในยุคนี้ยังมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็น “ยุคโลกการสื่อสารไร้พรมแดน” (Globalization)

ยุคนี้เป็นยุคที่ทุกคนพยายามช่วงชิงข้อมูลข่าวสาร ประเทศใดมีข้อมูลข่าวสารครบถ้วนจะได้เปรียบในการบริหารประเทศ กิจการตำรวจไทยพยายามปรับตัวตามความก้าวหน้าของโลกไร้พรมแดน มีการวางระบบการรวบรวมข้อมูลข่าวสารเพื่อต้องการให้ ผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน จึงมีโครงการ POLIS หรือ Police Information System เกิดขึ้นซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลกลาง มีระบบควบคุมและเก็บข้อมูลอยู่ที่ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ดำเนินการเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลไปยังหน่วยงานต่างๆ ไปจนถึงระดับสถานีตำรวจ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบเดียวกันกระจายสู่ผู้ปฏิบัติ ให้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับสังคมและประชาชน เป็นไปด้วยความรวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม รวมถึงลดถึงการอำนวยความสะดวกยุทธธรรมลักษณะบูรณาการ เป็นการเสริมสร้าง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ขณะนี้ได้ทำการพัฒนาระบบที่สำคัญเร่งด่วนอยู่ระหว่างดำเนินการปรับให้เป็น Web Application จำนวน 11 ระบบ

การพัฒนาเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว โครงการ Polis ที่กรมตำรวจได้วางไว้ พัฒนาไม่ทันต่อความเจริญของเทคโนโลยี “คอมพิวเตอร์ที่จัดซื้อจัดหาไว้ล้าสมัย โปรแกรมที่บรรจุไว้ก็ขาดการพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้โครงการ POLIS ไม่เป็นที่นิยม” หากจะถามผู้เขียนว่า งบประมาณที่ใช้จ่ายไปกับผลตอบแทนที่ได้รับมากหรือนั้น ผู้เขียนในฐานะที่คลุกคลีกับเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศมาโดยตลอด มีความเห็นว่า ผลตอบแทนที่ได้รับไม่คุ้มกับการลงทุนที่จ่ายไป ดังนั้นถึงเวลาแล้วที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้อง ศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจัง ๆ เพื่อพัฒนาให้กิจการตำรวจไทยเข้าสู่ยุคใหม่ ซึ่งผู้เขียนได้เสนอแนวทางให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาแล้ว

ในยุคนี้ความเจริญก้าวหน้าของตำรวจในนานาอารยประเทศ ได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว มีการสื่อสาร ส่งข้อมูลผ่านดาวเทียมไปยังทั่วโลก ทุกมุมโลกสามารถหาข้อมูลได้ เราจะเห็นว่าตำรวจสายตรวจในประเทศที่เจริญแล้ว ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น หรือแม้แต่ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศเล็กๆ ก็ยังมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ตำรวจสายตรวจสามารถตรวจสอบข้อมูลประวัติอาชญากร ได้จากทุกหนทุกแห่ง อาทิ ตรวจประวัติคนขับรถ ตรวจประวัติอาชญากร ตรวจสอบใบอนุญาตขับขี่ ตรวจหมายจับ ตรวจข้อมูลของยานพาหนะที่ใช้ ฯลฯ นี่คือนวัตกรรมที่ผ่านมา แต่ยุคคอมพิวเตอร์ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติของเรา ยังพัฒนาไม่ทันต่อการก้าวหน้าของเทคโนโลยี มีการนำมาใช้เพียงเล็กน้อย ทำให้เราช้าไป

ในยุคนี้กิจการตำรวจไทยก็มีการพัฒนางานพิสูจน์หลักฐาน และงานนิติวิทยาศาสตร์ มีการใช้การตรวจดีเอ็นเอ (DNA) เพื่อการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ซึ่งมีการนำมาใช้ประโยชน์ในงานสืบสวน สอบสวน ได้ผลเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม

ในเรื่องการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลระบบเดิมที่ใช้มานานก็ยัง ใช้ได้อยู่ เช่น มีการใช้การพิมพ์ลายนิ้วมือ ตรวจสอบประวัติการทำ พัน ตรวจสอบสิ่งของเครื่องใช้ประจำก็ยังใช้อยู่

7.4 ยุคที่สี่ ยุคดิจิทัล-3G เริ่มตั้งแต่การปรับโครงสร้างตำรวจ ตาม พ.ร.บ.ตำรวจ ฉบับ พ.ศ.2547 เป็นต้นไป

ในยุค พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นักเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่น 26 เป็นนายกรัฐมนตรี มีการผลักดันให้ตำรวจมีกฎหมายเป็นของตนเอง ได้รวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตำรวจที่กระจัดกระจายถึง 17 ฉบับ โดยยกเลิกทั้งหมดรวมเป็นฉบับเดียว คือ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ประกาศ ณ วันที่ 13 มกราคม 2547 เป็นกฎหมายตำรวจที่ทันสมัย อาทิ ได้บรรจุให้มีคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ สายงานสอบสวนมีการกำหนดค่าตอบแทนให้ใกล้เคียงกับข้าราชการยุติธรรม ฝ่ายอื่น มีกองทุนสืบสวนสอบสวน อีกทั้งโครงสร้างยังมีศูนย์เทคโนโลยี ศูนย์ความมั่นคง และศูนย์จราจร เป็นต้น ผู้เขียนขอเรียกตำรวจยุคนี้ว่าเป็น ยุคดิจิทัล-3G ซึ่ง ระบบ 3G คือการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อรองรับการใช้เทคโนโลยีร่วมกันหลายเทคโนโลยี โดยมีการสร้างคอมพิวเตอร์เน็ต ในระดับพื้นฐานเดิม เพื่อเชื่อมโยงเข้ากับระบบอินเทอร์เน็ต และเพื่อใช้ในการรองรับการประยุกต์ใช้งานได้ทุกรูปแบบ ในการส่งข้อมูลเป็นภาพเคลื่อนไหว สี เสียง หรือกรณีส่งข้อมูลภาพและเสียงพร้อมกันก็สามารถทำได้

ปัจจุบันประเทศที่เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ขณะนี้ โทรศัพท์มือถือได้เปลี่ยนมาใช้ ระบบ 3G และ 4G ซึ่งเป็นดิจิทัลแพ็คเกจ โดยเป็นการรองรับระบบมัลติมีเดียที่ให้ทุกคนเข้าถึงข้อมูล โทรศัพท์มือถือจะรองรับการประยุกต์ใช้งานได้ทุกรูปแบบ ตั้งแต่การโทรศัพท์แบบวีดีโอคอนเฟอเรนซ์ การส่งโทรสารแบบ G4 (ส่งภาพสีแบบความละเอียดสูง) การเชื่อมระบบ WAP ได้ครบครันเพียงอยู่บนฝ่ามือ สิ่งเหล่านี้เราสามารถนำมาสนับสนุนกิจการตำรวจ ทั้งด้านงานป้องกันปราบปราม สืบสวน สอบสวน การรักษาความสงบเรียบร้อย การจราจร รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานตำรวจให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ดังนั้นตำรวจไทยต้องนำคอมพิวเตอร์มาผสมผสานกับโทรศัพท์ระบบดิจิทัล-3G มาใช้ในกิจการตำรวจให้ได้ ซึ่งทุกวันนี้คนร้ายมักใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ในการกระทำความผิด ตำรวจไทยจะต้องมีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ากว่าคนร้าย

สามารถนำเทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานจนได้รับการยกย่อง สุดท้ายสามารถบังคับใช้กฎหมายประชาชนพอใจและบริการประชาชนให้เกิดความประทับใจ

การบริหารงานตำรวจนั้นยึดหลักการบริหารทั่วไปเป็นแนวทาง เพียงแต่การบริหารงานตำรวจนั้น มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ คืบอานาจ ความยุติธรรมให้กับสังคม บังคับใช้กฎหมายที่มีโทษทางอาญาให้ได้ผล รักษาความสงบเรียบร้อย บริการประชาชนให้เกิดความประทับใจ “โดยมีกฎหมาย” เป็นเครื่องมือในการทำงาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การบริหารงานในระดับที่มีความสำคัญมากที่สุดขององค์กรตำรวจนั้น อยู่ที่ระดับ “สถานีตำรวจ”

ตอนที่ 2 หลักการนำแนวคิด ทฤษฎี มาปรับเป็นแนวทางในการทำงาน

1. ก้าวสู่การบริหารยุคเทคโนโลยีโลกไร้พรมแดน

หลักการบริหารหรือทฤษฎีการบริหารที่นักบริหารศึกษากันมาแต่อดีต จะศึกษาในหลักการบริหารหรือทฤษฎีการบริหารที่คล้าย ๆ กัน กล่าวคือ การบริหารที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบของ 4 M ประกอบด้วย ทรัพยากรบุคคล (Man) งบประมาณหรือเงิน (Money) การจัดการ (Management) วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ (Material) และบางทฤษฎีหรือแนวคิดก็จะเพิ่ม เป็น 5 M คือเพิ่ม ขวัญและกำลังใจ (Moral) อย่างไรก็ตาม ภาวะปัจจุบันสถานการณ์โลกได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสาร การคมนาคม ไม่ว่าจะเป็นทางอากาศ น้ำ หรือทางภาคพื้นดิน สามารถติดต่อไปมาหากันได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เสมือนโลกนี้ไร้พรมแดน (Globalization) ย้อนเวลาไปประมาณ 10 ปี การสื่อสารอย่างโทรศัพท์โลกเราเริ่มยุคดิจิทัล โดยการแปลงสัญญาณตัวเลขเป็นสัญญาณเสียง ในยุคนั้นโลกแข่งขันกันเรื่องข้อมูล หากประเทศใดหน่วยงานใดมีข้อมูลที่มากกว่า (Data) และถูกต้องแม่นยำกว่ากัน จะได้เปรียบในการบริหารจัดการ ย้อนกลับมากิจการตำรวจของไทย ซึ่งผู้เขียนถือว่าอยู่คาบเกี่ยวในยุคดิจิทัล กับยุค 3G (พ.ศ.2524 – 2546) พบว่าเรายังไม่สามารถก้าวไปสู่โลกดิจิทัล หรือหากมีก็น้อยมาก

ปัญหาข้อมูลข่าวสารของตำรวจไทยเราก้าวและพัฒนาช้ามาก ถ้าเทียบกับภาคธุรกิจที่เก็บข้อมูลลูกค้าไว้ทุกแห่งทุกมุม ขณะเดียวกันสำนักงานตำรวจแห่งชาติของเราเพียงแต่ “หมายจับ” อย่างเดียว เราก็ไม่มีข้อมูลที่ทันสมัยแล้ว เราจะปราบอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร เมื่อระบบเราไม่ดีพอ ผู้เขียนขอยกตัวอย่างสภาพปัญหาของเราที่ยังไม่พร้อม อาทิ

“ทรัพยากรคน” สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่สามารถตอบคำถามได้ว่า ตำรวจของเรานั้น แต่ละคนมีศักยภาพการบริหารงานด้านใดที่เป็นเลิศมากน้อยเพียงใด เราควรที่จะสร้างตำรวจให้มีความรู้ความสามารถแต่ละด้านให้เป็นแบบอย่างที่ดีได้ ไม่ว่าจะเป็นงานอำนวยความสะดวก งานสืบสวน งานสอบสวน งานจราจร งานชุมชนสัมพันธ์ งานเทคโนโลยี งานนิติวิทยาศาสตร์ งานป้องกันอาชญากรรม งานปราบปราม ฯลฯ เมื่อขาดข้อมูล การพัฒนาทรัพยากร “ข้าราชการตำรวจระยะยาว” จึงไม่เกิดขึ้น

ความจริงนั้น ข้าราชการตำรวจที่มีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพสูง มีมันสมองที่เฉียบแหลม มีความคิดที่กว้างไกล มีภาวะผู้นำสูง ซึ่งทุกระดับ ทุกระบบงาน มีตำรวจที่มีความสามารถจำนวนมาก แต่เราไม่มีระบบการบริหารที่ทันสมัย นั่นคือเราไม่ได้นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนการจับกุมข้อมูลระบบการบริหารงานกำลังพลให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ถึงเวลาแล้วที่ทุกหน่วยและผู้นำจะต้องริเริ่มเก็บข้อมูลบุคคลของเราแบบพัฒนาก้าวกระโดดจึงจะทันหน่วยงานอื่น

“การบริหารระบบงาน” เพียงแค่ข้อมูลพื้นฐานตำรวจของเราในปัจจุบัน ก็น่าจะเป็นข้อมูลที่ล้ำสมัย เราจะต้องคิดถึงการวางแผนงานระยะยาว ตัวอย่างเช่น เราไม่สามารถจะวางระบบการรับแจ้งความในคดีอาญาที่เกิดขึ้นให้ถูกต้องตรงความเป็นจริง เมื่อไม่สามารถแสวงหาข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลคดีที่เกิดขึ้นทุกประเภทให้มีประสิทธิภาพแล้ว “ความล้มเหลวการบริหารของระบบจึงเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น” ปัญหาที่ตามมาเมื่อเราไม่มีข้อมูลสถานภาพคดีอาญาที่แท้จริง เราก็ไม่อาจบริหารงานบุคคลให้สมดุลกับงานได้ ผลตามมาเรื่องปัญหาการป้องกันปราบปรามไม่ได้ผล ปัญหาการบริหารงบประมาณ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้เกิดความผิดพลาดหมด

เมื่อเป็นเช่นนี้ การไม่รับผิดชอบของพนักงานสอบสวนในเมืองใหญ่ๆ หรือในชุมชนหนาแน่นจึงเกิดขึ้น คำว่า “การเป่าคดี” ถือว่าเป็นการบกพร่อง ทั้งๆ ที่เป็นการกระทำผิดกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายอาญา ฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ก็ยังฝ่าฝืนไม่เกรงกลัวผู้บังคับบัญชาจะทราบและรับรู้ เป็นปัญหาที่สำคัญที่ทุกคนจะต้องร่วมกันแก้ไข จะกล่าวอ้างว่า “ก็สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่เพิ่มกำลังพลลงไป” ความจริงสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็คือ “ตัวท่านนั่นเอง” ดังนั้นถึงเวลาแล้วที่ภาวะผู้นำทุกระดับจะต้องเร่งร่วมแรงร่วมใจกันแก้ปัญหาแบบก้าวกระโดดให้ทันความเจริญ ในนั้นก็คือ ต้องร่วมกันพัฒนาชนิด กตโทรทัศน์สอดถามทุกที่ ทุกเวลา จะทราบข้อมูลทันที

2. การรู้คือ พลังการบริหาร (Power is Knowledge of Administration)

ดังนั้นหากจะเปรียบเทียบข้าราชการตำรวจในยุคดิจิทัลที่ผ่านมาและกำลังจะก้าวเข้าสู่ยุค 3 G จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีทั้ง **ข่าวสาร ความรู้ และต้องทันต่อเหตุการณ์** นั่นก็คือ นักบริหารต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นักบริหารที่ดีไม่จำเป็นต้องรู้อย่างละเอียดลึกซึ้งจนเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี นักบริหารที่ดีเพียงแต่เข้าใจเรื่องความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและวิธีการนำเทคโนโลยีมาใช้ ทั้งหมดนี้คือตัวอย่างที่สำคัญที่ “ผู้บริหารทุกระดับในสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องให้ความสำคัญ” และถึงเวลาแล้วที่ผู้บริหารทุกระดับ จะต้องคิด เพื่อช่วยกันวางระบบฐานข้อมูลในสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ทันสมัย ข้อมูลที่สำคัญที่เราจะนำมาใช้ในการบริหารงานให้ “ก้าวกระโดด” ให้ทันยุคดิจิทัล-3G และประเทศอื่นได้เข้ายุค 4G ไปแล้ว

ในทัศนะของผู้บรรยายเห็นว่า “ข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปัจจุบันล้าหลังเป็นระบบ Analog” คือต้องรวบรวมโดย “คน” เครื่องมือที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นโครงการ POLIS ที่ลงทุนมากมายและเสียค่าใช้จ่ายอยู่จนถึงปัจจุบันก็ไม่พัฒนาข้อมูลมาใช้บริหารได้คุ้มค่า ปัญหานี้ผู้นำต้องมีการคิดประเมินผลและทบทวนโดยเร่งรีบ เพื่อที่เราจะก้าวทันต่อการก้าวหน้าของโลกยุคใหม่และสามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ที่จะใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ต่อ การพัฒนาประเทศรวมทั้งสามารถนำมาใช้ในการบริหารงานให้บังเกิด

ผลอย่างมีประสิทธิภาพสร้างเกียรติยศศักดิ์ศรีของ อาชีพตำรวจเพื่อนำความสงบสุขมาสู่ประเทศชาติและประชาชนต่อไป

3. การรักษาความสงบกับเศรษฐกิจของประเทศ

การรักษาความสงบเรียบร้อยของตำรวจ มีความสำคัญต่อความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ในทัศนะของผู้บรรยายเห็นว่า การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยิ่งยวด หากกิจการบ้านเมืองไม่สงบ ประชาชนอยู่ไม่ปกติสุข มีโจรผู้ร้ายชุกชุมมีอาชญากรรมข้ามชาติ มีกลุ่มคนร้ายปลอมบัตรเครดิต บัตรประชาชน ฯลฯ ความสงบสุขไม่เกิด การพัฒนาประเทศเป็นไปได้ยาก จะเห็นได้จากความไม่สงบสุขใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีปัญหากระทบต่อเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ดังนั้นในการบริหารงานตำรวจ ในยุคปัจจุบัน จะยึดหลักความรู้ 5 M ไม่ได้อีกแล้ว ปัจจุบันสถานการณ์ของโลกไร้พรมแดน ความรู้อย่างเดียวไม่พอต่อการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย ความรู้ในยุคนี้หาง่าย ไม่ยากเช่นสมัยก่อน ตำรวจยุคดิจิทัล สามารถต่อ Internet เข้าไปดูความเจริญก้าวหน้าทาง website ของตำรวจทั่วโลกได้ไม่ยาก โดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นพื้นฐานของภารกิจตำรวจ ดังนั้นการบริหารใน

ยุค 3G ที่ผู้บรรยายวาดภาพไว้ว่า กิจการตำรวจจำเป็นจะต้องพัฒนาโดยเร่งด่วน จะต้องเจริญก้าวหน้าแบบก้าวกระโดด เพื่อให้ทันความเจริญใกล้เคียงประเทศที่เจริญแล้ว

สรุป เราจะพบว่าปัจจุบันสถานการณ์ในประเทศของเราเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอดีตเรามีมหาวิทยาลัยของรัฐเพียง 5-6 แห่ง ปัจจุบันคาดว่ามีมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นทั้งภาครัฐและเอกชนเกือบ 100 แห่ง คนในชาติมีความรู้ความสามารถจบปริญญาตรีแม้แต่คนขับรถรับจ้าง รถแท็กซี่ จบปริญญาตรี ปวส. ปวช. มีจำนวนไม่น้อย ขณะเดียวกันตำรวจ ระดับ ส.ต.ต. ก็ยังจบปริญญาตรี อบรมได้ยศเพียง ส.ต.ต.ต้องคิดว่าจะทำอย่างไรที่จะได้ตำรวจอาชีพที่ประชาชนปรารถนาและวาดภาพไว้ว่า ตำรวจต้องเป็นตัวอย่างเป็นผู้รักษากฎหมายและเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ตอบสนองความรู้สึกของประชาชนได้ ตำรวจยุคดั้งเดิมนั้น เพียงคนร้ายเห็นตำรวจ คนร้ายก็กลัวแล้ว ประชาชนก็ให้เกียรติยกย่อง แต่ปัจจุบันไม่ใช่แบบนั้น มีปัจจัยต่างๆ เข้ามาแทรกแซงมากมาย ประชาชนไม่เชื่อถือตำรวจเท่าที่ควร โดยเฉพาะตำรวจจราจร ดังนั้นตำรวจที่ปฏิบัติภารกิจแต่ละแขนงต้องมีวิธีการฝึกอบรมที่ต่างกัน เช่น งานด้านฝ่ายอำนวยการ ส่งกำลังบำรุง เทคโนโลยี ยานพาหนะขนส่ง การปราบปรามยาเสพติด การปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ฯลฯ แต่ละงานต้องอบรมตำรวจให้มีความรู้ความชำนาญ และในยุคนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ตำรวจทุกคนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้องมีความรู้และเข้าใจเทคโนโลยี

ตำรวจในยุคดิจิทัล-3G - 4G จะต้องมี หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง **ที่คอยติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องทุกประเภท** โดยเฉพาะคดี 5 กลุ่ม ที่ใช้มาแล้วตั้งแต่สมัย พล.ต.ต.แก้ว โสทธิพันธ์ เป็นผู้การกองวิจับและวางแผน ประมาณ 50 ปี ที่แล้วนั้น ล้าสมัย ไม่ทันต่อสถานการณ์ของโลก ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง อย่างน้อยๆ ต้องมีกลุ่มคดีความผิดทางเศรษฐกิจ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คดีความผิดทางเทคโนโลยี คดีความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงบัตรเครดิตและปลอมแปลงเอกสาร คดีความผิดเกี่ยวกับ

ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการฆ่าตัวตายก็ควรต้องมีการเก็บข้อมูล คดีอุบัติเหตุจราจรที่ตำรวจไม่มีตัวเลขที่เพียงพอ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของตำรวจ

ในเรื่องนี้ผู้บรรยายเคยเป็นกรรมการเพื่อจะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง คดี 5 กลุ่ม ให้ทันต่อสถานการณ์ของบ้านเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งผู้บรรยายเป็นกรรมการด้วย คณะกรรมการใช้เวลาพิจารณาประมาณ 3 ปีเศษ จึงทำสำเร็จ สรุปเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ส่งการ่างาย ๆ ว่าของเดิมดีอยู่แล้ว ไม่ต้องแก้ไข จึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงมาจนถึงทุกวันนี้ นี่คือปัญหาอย่างหนึ่งในการบริหารงานของประเทศไทย ไม่ต้องการยอมรับการเปลี่ยนแปลง

4. ทิศทางการพัฒนา

การบริหารงานตำรวจไทยในยุคนี้จะต้องมีการเฝ้ามองสถานการณ์ของโลก อย่างต่อเนื่อง ในทัศนะของผู้บรรยายซึ่งชอบศึกษาค้นคว้า และพัฒนางานโดยต่อเนื่อง และจากประสบการณ์การรับราชการทั้งฝ่ายอำนาจการ ฝ่ายปฏิบัติ ทั้งงานป้องกันปราบปราม งานสืบสวน และงานสอบสวน ซึ่งได้ดำเนินการอย่างจริงจัง จังๆ ในภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ไม่ยอมแพ้อุปสรรคต่างๆ พยายามต่อสู้กับปัญหาเพราะหากเราชนะเพื่อแก้ไขปัญหภายในองค์กรได้ เราก็จะมีความสุข ที่ผู้เขียนประสบความสำเร็จในภารกิจของตัวเองก็เพราะได้มีการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนค้นคว้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการที่กำหนดไว้โดยละเอียดแล้ว ผู้เขียนพบว่าก่อนที่จะวางแผนแก้ไขปัญหาได้ ถ้ามีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ และศึกษา กฎระเบียบ กฎหมาย มาตรการ อย่างจริงจังแล้ว จะเห็นว่าปัญหานั้นๆ สามารถแก้ไขได้ไม่ยาก และเมื่อกฎเกณฑ์นั้นเป็นกำแพงขวางกั้น ผู้บรรยายก็จะคิดนอกรอบ และแก้ไขปัญหานอกรอบ แต่ต้องไม่กระทบกระเทือนระบบ หรือเสียหายต่อหน่วยงาน ดังนั้น หากเห็นว่าหนทางนอกรอบดีกว่าในกรอบก็ต้องดำเนินการนอกรอบ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานมากกว่า

ในที่นี้จะขอแนะนำให้ท่านได้ศึกษา และพิจารณาในประเด็นที่ควรจะนำมาพิจารณา เพื่อบริหารกิจการตำรวจในยุคใหม่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยให้ท่านตอบคำถามดังต่อไปนี้ ว่าท่านมีความเป็นผู้นำได้ดีเพียงใด

- ท่านสามารถให้คำแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชาในงานที่ท่านบริหารได้หรือไม่ อย่างไร
- ท่านได้เข้าใจ พ.ร.บ.ตำรวจ พ.ศ.2547 ลึกซึ้งหรือไม่ เพียงใด มีมาตราใดบ้างที่ท่านนำมาไปใช้อย่างจริงจัง
- ท่านเข้าใจปรัชญาที่ว่า “ไพร่พลแล้วไม่มี มีแต่แม่ทัพนายกองแล้ว” หรือไม่
- “ รู้เขา รู้เรา รบร้อยครั้ง ชนะร้อยครั้ง ” หมายความว่าอย่างไร และท่านรู้จักตัวเองมากน้อยเพียงใด ท่านรู้คู่แข่งชั้นเพียงใด
- ท่านพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานหรือไม่

ฯลฯ

ดังนั้น คำถามดังกล่าวเป็นเรื่องที่จะต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการบริหารงานตำรวจถ้าท่านไม่ได้ศึกษาค้นคว้า ก็ไม่มีโอกาสที่จะบริหารงานในยุคนี้ให้บรรลุผล

(2.) ภารกิจเป้าหมายภารกิจตำรวจเดียวกัน คือ “ความสงบสุขของประชาชน” จักต้องมีใจรัก การมีอาชีพตำรวจ มีความภาคภูมิใจในชีวิตการรับราชการตำรวจ พร้อมทั้งจะเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม ต้องมีอุดมคติ

เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่	กรุณาปราณีต่อประชาชน
อดทนต่อความเจ็บใจ	ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก
ไม่มักมากในลาภผล	มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชน
ดำรงตนในยุติธรรม	กระทำการด้วยปัญญา รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต

การเป็นตำรวจเมื่อมีอุดมคติแล้ว ต้องมีคุณธรรม มีจริยธรรมตำรวจ โดยเฉพาะพนักงานสอบสวน ซึ่งถือเป็นกระบวนการยุติธรรมเบื้องต้น เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรมที่จะสอบสวนนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ต้องยึดมั่นอยู่ในจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวนอีกส่วนหนึ่ง อันได้แก่

1. พนักงานสอบสวนต้องเคารพในสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
2. พนักงานสอบสวนต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต และยึดมั่นในศีลธรรม

3. พนักงานสอบสวนต้องอำนวยความสะดวกด้วยความรวดเร็วต่อเนื่อง โปร่งใส และเป็นธรรม โดยปราศจากอคติ
4. พนักงานสอบสวนต้องกล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง
5. พนักงานสอบสวนพึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ เสียสละ และอดทน เพื่อประโยชน์แห่งการอำนวยความสะดวก
6. พนักงานสอบสวนพึงมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ด้วยความสุภาพอ่อนโยนมีไมตรีจิต และเต็มใจให้บริการประชาชน
7. พนักงานสอบสวนพึงหมั่นศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา
8. พนักงานสอบสวนพึงสำนึกและยึดมั่นในวิชาชีพการสอบสวน มีความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรี และวิชาชีพของตนเอง

โดยเฉพาะในหัวข้อที่ 4 ผู้บรรยายมีโอกาสร่วมร่างจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน เป็นผู้เสนอข้อนี้เข้ามา เพื่อให้พนักงานสอบสวนมีความกล้าที่จะต่อสู้กับความจริง กล้าต่อสู้กับผู้มีอิทธิพล บทสุดท้ายของชีวิตตำรวจก็คือ **ต้องรักษากฎหมายและบริการประชาชน**

ตอนที่ 3 การบริหารงานตำรวจเข้าสู่ยุคใหม่

1. พ.ร.บ.ตำรวจ กับ การบริหารงานตำรวจ

หากจะศึกษาโดยต้องแท้พบว่า กฎหมายตำรวจฉบับใหม่มีการกำหนดยุทธศาสตร์ การบริหาร และมีการพัฒนาระบบงานควบคู่กันไป เป็นกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่การบริหารงานตำรวจที่ทันสมัยฉีกแนวกฎหมายบริหารทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ มีคณะกรรมการกำหนดนโยบาย มีกองทุนสืบสวนสอบสวนคดีอาญา มีการแยกสายงานสอบสวนออกจากสายงานทั่วไปชัดเจน มีการเทียบงานสอบสวนเป็นขั้นตอนหนึ่งของขบวนการยุติธรรม ที่จะต้องได้รับค่าตอบแทนใกล้เคียงข้าราชการยุติธรรมฝ่ายอื่น ที่กล่าวมาบางส่วนถือเป็นจุดเด่นของกฎหมายที่ปฏิรูปแนวคิดการบริหารงานตำรวจให้ทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้น สรวัดระจะต้องอ่านและทำความเข้าใจ พ.ร.บ.ตำรวจ ให้ครบทุกมาตราและต้องนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานให้ได้ผล

2. แนวทางการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานตำรวจ

2.1 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

โครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติยุคดิจิทัล -3G ได้กำหนดศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเกิดขึ้นได้ เพราะผู้บรรยายได้รับการแต่งตั้งจากนายกรัฐมนตรีนให้เป็นคณะทำงานปฏิรูปตำรวจเพื่อประชาชน โดยมี พล.ต.อ.ดร.ชิตชัย วรรณสถิตย์ รองนายกรัฐมนตรีน ในครั้งนั้นที่มีการร่างโครงสร้าง ท่านดำรงตำแหน่งเลขาธิการ.ป.ป.ส. ผู้บรรยายได้นำเสนอแนวคิดที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้องกำหนดส่วนราชการด้าน

เทคโนโลยีไว้ในโครงสร้าง ซึ่งในร่างเดิมที่คณะทำงาน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติร่างเสนอไม่มี ผู้บรรยาย ได้ชี้แจงเหตุผลความสำคัญและยกตัวอย่างที่ได้สร้างศูนย์เทคโนโลยีของตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย ที่ผู้บรรยาย ใช้เวลาเพียง 1 ปี วางระบบก่อสร้างอาคารทำศูนย์อบรมคอมพิวเตอร์ ทำศูนย์วิทยุ สร้างโปรแกรม E-COP ที่ สอดรับงานตำรวจในสภาวะการณ์ปัจจุบัน

ศูนย์เทคโนโลยีของตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย ที่ผู้บรรยายริเริ่มดำเนินการโดยไม่ได้ใช้ งบประมาณของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเลย ต้องไปขอขบจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และ นักธุรกิจจากต่างประเทศ คือ กัปตันชาร์ล อาเธอร์ วันเดอร์แพร์ , นางกรรณิการ์ ทาสัก และนายดับบลิว วาย เซ็ง ได้ร่วมกันบริจาคทรัพย์สิน รวมมูลค่าประมาณ 3 ล้านบาทเศษ

ศูนย์แห่งนี้ต่อมา พลตำรวจตรี จำนง แก้วศิริ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย ที่ไป ดำรงตำแหน่งต่อจากผู้บรรยายเมื่อปี พ.ศ.2546 ได้สืบสานต่อและพัฒนาเพิ่มเติม ดูแลรักษา จนตำรวจภูธร จังหวัดเชียงราย เป็นแหล่งเรียนรู้ฐานหลาย ๆ ด้าน อาทิ งานเทคโนโลยี งานป้องกันปัญหาอาชญากรรม งาน พัฒนาระบบอำนวยความสะดวก ตลอดจนระบบสวัสดิการที่มีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ฐานะการเงินมั่นคง เป็นสหกรณ์ออม ทรัพย์ที่ได้รับการยกย่องจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีฐานะมั่นคง 1 ใน 10 ของสหกรณ์ ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ และมีการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารด้วย

ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย ตั้งแต่ผู้บรรยายไปดำรงตำแหน่งผู้บังคับการเมื่อ 1 ตุลาคม 2544 ถึง 30 กันยายน 2546 รวม 2 ปี พวกเราตำรวจเชียงรายได้สร้างเกียรติประวัติตำรวจไทยในหลายด้าน ศูนย์ เทคโนโลยีเป็นแหล่งที่มีหน่วยงาน บุคคล ทั้งในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และองค์กรภายนอก ขอบไปศึกษาดู งานมากมาย จนถึงปัจจุบันกว่า 100 คณะ คณะที่สำคัญๆ ที่ตำรวจภูธรเชียงรายภาคภูมิใจที่ได้รับเกียรติให้ การต้อนรับ อาทิ

- คณะนักศึกษาผู้ช่วยผู้พิพากษา
- คณะกรรมการการปกครอง วุฒิสภา
- คณะจเรตำรวจ และ จเรตำรวจจากประเทศสหรัฐอเมริกา
- คณะเลขาธิการ ป.ป.ส.
- คณะผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดเชียงราย
- คณะนักศึกษาวิชากฎหมาย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- คณะนายตำรวจนักเรียนหลักสูตร ผบก., ผกก., สว. และหลักสูตรอื่นๆ

จากผลของการทำงานอย่างจริงจัง จึงสามารถเป็นแบบอย่างได้ ผู้บรรยายก็ได้รับการพิจารณา ให้ไปดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2547 ผู้บรรยายได้ร่วมกับ ผู้บังคับบัญชา คือ พลตำรวจโท ชลอ ชูวงษ์ ก่อตั้งศูนย์เทคโนโลยีตำรวจภูธรภาค 5 มีการวางระบบและให้

ตำรวจภูธรจังหวัด 8 จังหวัด ก่อสร้างศูนย์เทคโนโลยี ครอบคลุมสมบูรณ์ เชื่อมโยงโดยระบบ Intranet ใช้โปรแกรม E-COP ปัจจุบันระบบ E-COP โปรแกรมอ่านพิมพ์ลายนิ้วมือของตำรวจภูธร 5 เชื่อมโยงไปยังเครือข่ายหน่วยงานตำรวจในพื้นที่ฝ่ายปกครอง อัยการ และศาล

การพัฒนาแต่ละครั้งต้องอดทนต่อแรงเสียดทานจากผู้ร่วมงานที่ยังมีพฤติกรรมแบบดั้งเดิมคือ **“กลัวคนอื่นจะเด่นกว่าจึงพยายามขัดขวางการพัฒนา”** ซึ่งเรื่องนี้หากไม่มีการต่อสู้ปัญหาก็คงไม่สำเร็จ ในขณะนั้นยังไม่มีโครงสร้างศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ตำรวจภูธรภาค 5 และตำรวจภูธรจังหวัดทั้ง 8 จังหวัด ได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นี่คือวิธีการทำงานแบบ ก้าวกระโดด

ประการสำคัญ เมื่อครั้งที่ผู้บรรยายดำรงตำแหน่ง สารวัตรสืบสวนสอบสวน สภ.อำเภอเมือง เชียงใหม่ เมื่อ ปี พ.ศ.2524-2527 ผู้บรรยาย เป็นนายตำรวจคนแรกที่น่าใคร่คอมพิวเตอร์ มาใช้ในสถานีตำรวจเป็นคนแรก และนำข้อมูลรถจักรยานยนต์ รถยนต์ ที่หายในพื้นที่ บก.ภ.7 (ปัจจุบันคือพื้นที่ ภ.5) เข้าเก็บในคอมพิวเตอร์ จากนั้นก็ตรวจสอบรถที่ยึดไว้ตามสถานีตำรวจหรือเมื่อตั้งด่านรถคันใดไม่มีหลักฐานในการเสียภาษีหรือไม่มีทะเบียน จะนำเลขตัวถังหรือเลขเครื่องยนต์ มาค้นกับข้อมูลที่เก็บไว้ ปรากฏว่าได้รถคืนเป็นจำนวนมาก จากวันนั้นจนเกษียณราชการก็ให้ความสนใจและนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนในการทำงานมาอย่างต่อเนื่องจนได้รับการยกย่องชมเชยและเป็นแบบอย่างจนทุกวันนี้

2.2 งานทะเบียนประวัติอาชญากร

ทะเบียนประวัติอาชญากรมีความสำคัญต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นอย่างมาก ปัจจุบันการเก็บทะเบียนประวัติอาชญากรของตำรวจไทยยังเป็นแบบ Analog ยังไม่ถึงยุคดิจิทัล-3G

ทะเบียนประวัติอาชญากร หมายถึง บุคคล กลุ่มบุคคล ที่กระทำความผิดอาญา และเจ้าหน้าที่ตำรวจได้บันทึกประวัติไว้ ซึ่งวิธีที่ตำรวจไทยเราใช้อยู่ ก็คือ การพิมพ์ลายนิ้วมือด้วยหมึกสีด่างบนแผ่นกระดาษที่เรียกว่า แบบพิมพ์ลายนิ้วมือ จากนั้นก็จะเก็บข้อมูลโดยอ่านจากลายพิมพ์ที่ปรากฏจากทั้ง 10 นิ้ว ซึ่งจะมีลักษณะ แบบมัดหวาย กั้นหอย รอยโค้ง เป็นต้น ผู้ชำนาญก็จะอ่านจากลายพิมพ์ที่ได้และเก็บข้อมูลโดยเปลี่ยนเป็นเลขรหัส

ต่อมากรมตำรวจได้รับมอบเครื่องมือจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเก็บข้อมูลที่ใส่เข้าไปไว้ในระบบฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือ ซึ่งก็ยังใช้ได้ตั้งแต่ประสิทธิภาพดีในระดับหนึ่ง ในยุคปัจจุบันวิทยาการทางเทคโนโลยีเจริญรวดเร็ว เรามีเครื่อง Fingerprint ซึ่งสามารถนำมาเก็บลายพิมพ์นิ้วมือได้สะดวกรวดเร็ว สามารถพิมพ์ออกมาเปรียบเทียบกับลายพิมพ์มือแฝงที่เก็บได้จากที่เกิดเหตุ หรือใช้เครื่องให้อ่านเปรียบเทียบกับก็ได้

สิ่งเหล่านี้ผู้บริหารต้องคิดและพัฒนา ซึ่ง พ.ศ.2547 เมื่อครั้งที่ผู้บรรยายดำรงตำแหน่ง รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 ได้ริเริ่มและดำเนินการแล้ว ต่อมาเดือนตุลาคม 2548 ได้รับตำแหน่งผู้บัญชาการประจำสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ทำหน้าที่ประสานงานสำนักนายกรัชมุนตรีและ

กระทรวงมหาดไทย นายกรัฐมนตรี และ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้สั่งให้ผู้บรรยายไปช่วยปฏิบัติงานที่ตำรวจภูธรภาค 9 ผู้เขียนก็ได้เข้าไปวางระบบเรื่องการเก็บข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือด้วยเครื่อง Fingerprint เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

นักบริหารต้องคิดถึงขบวนการ วิธีการพัฒนา หรือภาษาของคนร้ายที่เป็นองค์กร การเก็บประวัติข้อมูลบัตร มีความจำเป็นมาก ขณะเดียวกันประวัติของกลุ่มบุคคลที่กระทำผิดในขณะที่ใช้ช่องว่างของกฎหมายหลุดพ้นจากการจับกุมมาโดยตลอด ก็ต้องให้ความสนใจ รวมถึงขบวนการปลอมบัตรประชาชน ปลอมบัตรเครดิต และกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด กลุ่มเหล่านี้จะทำงานเป็นเครือข่าย

2.3 งานชุมชนมวลชนสัมพันธ์

งานชุมชนมวลชนสัมพันธ์มีกฎหมาย พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 กฎหมายการบริหาร การเมืองที่ดี และนโยบายของรัฐบาลที่เน้นให้นำประชาชนเป็นศูนย์กลางของการบริหารโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ดังนั้นนักบริหารจะต้องคิดทั้งระบบว่าเราจะนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างไร นับตั้งแต่ตำรวจยุคดั้งเดิมจนถึงยุคปัจจุบัน นั้นตำรวจได้นำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตลอดมา เช่น

- สมัยโบราณผู้ได้รับความเดือดร้อนให้ไปส่นระฆังหน้าวัด
- อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย
- ลูกเสือ เนตรนารี จราจร
- เพื่อนบ้านระวังภัย
- ตำรวจจิว , ตำรวจบ้าน
- อาสาสมัครวิทยุสมัครเล่น เขี้ยวเวหา
- โครงการอาสาสมัครป้องกันเสาเสพติด
- โครงการ DARE ดึงเยาวชนนักเรียนต่อต้านยาเสพติด

ฯลฯ

โครงการเหล่านี้หากจะย้อนคิดไปยังยุคดั้งเดิมจะพบว่า ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่การฝึกอบรมและประชาชนก็เข้ามามีส่วนร่วม สร้างประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับประเทศชาติสังคมมากมาย บางคนเสียชีวิต บาดเจ็บระหว่างปฏิบัติหน้าที่ก็มีจำนวนมาก แต่เรา “ไม่มีประวัติ ไม่มีข้อมูลของกลุ่มบุคคลเหล่านี้เลย” ความจริงควรมีการเก็บข้อมูลทั้งระบบตั้งแต่ประวัติแต่ละรายการ อบรม การปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงาน ถ้าเขาช่วยเหลือก็ต้องได้รับประกาศชมเชย ถ้ามีครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 ก็จะต้องได้รับรางวัล จนถึงอาจขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ ซึ่งสามารถทำได้อยู่แล้ว

ยุคก้าวกระโดด พวกเราทุกคน จะต้องมาช่วยกันคิด และนำเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับไป “ไม่ใช่จะรอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติสั่งการก่อนจึงจะทำ” จุดนี้ถือว่าเป็นจุดอ่อน เป็นความคิดที่ไม่ถูกต้องเพราะสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นของทุกคนต้องช่วยกันพัฒนา

2.4 งานป้องกันอาชญากรรม

ก.ต.ช. ถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญได้กำหนดยุทธศาสตร์ งานป้องกันอาชญากรรมไว้ ในโครงสร้างใหม่ตำรวจยุคใหม่ จะมีกองพัฒนาการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม กองนี้เกิดขึ้นได้เพราะผู้บรรยายเป็นผู้เสนอแนะและร่วมให้เหตุผลว่า ถึงเวลาแล้วที่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะมีกองป้องกันอาชญากรรม เช่นเดียวกับนานาอารยประเทศ เช่น ประเทศเยอรมัน มี กรมป้องกันอาชญากรรม กองพัฒนาการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม มีภารกิจที่กว้างขวางมาก หากวางระบบการป้องกันอาชญากรรมได้ทันยุคทันเหตุการณ์ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นเจ้าภาพแล้ว ผู้บรรยายมั่นใจว่าความรุนแรงของอาชญากรรมก็จะลดลง ตำรวจทำงานน้อยลง งานปราบปราม งานสืบสวน งานสอบสวน และการดำเนินคดี การพิจารณาคดี การนำผู้กระทำผิดไปลงโทษจะลดลง ผลที่ตามมาเมื่อคิดเป็นมูลค่าเงินแล้วมีมูลค่ามากมาย

ท่านเคยคิดหรือไม่ว่า อาชญากรที่กระทำผิดเพียงรายเดียว ต้นทุนในการดำเนินคดีมากมายเพียงใด อาชญากรที่ล่องเกินทางเพศ ช่มชู้ ชำนักท่องเที่ยวชาวอังกฤษ ผู้ต้องหารับสารภาพว่าเมื่อดูวีดีโอลามกแล้วเกิดความต้องการทางเพศขึ้น จึงได้วางแผนช่มชู้แล้วชำนักท่องเที่ยว ผู้ต้องหาเพียง 2 คน เราต้องใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งแต่ระดับสูงลงไปถึงระดับผู้ปฏิบัติมากมาย ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเสียเวลามากเท่าใด แต่เมื่อเราสามารถติดตามจับกุมผู้ต้องหามาได้อย่างรวดเร็ว ก็ถือว่า “คุ้ม” ที่สามารถกอบกู้เครดิตของประเทศชาติกลับคืนมาได้

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทไว้ตอนหนึ่งว่า

**“การจับผู้ร้ายนั้น ไม่ถือเป็นความชอบ
เป็นแต่เห็นว่าผู้นั้นได้กระทำการครบถ้วนแก่หน้าที่เท่านั้น
แต่จะถือเป็นความชอบต่อเมื่อได้ปกครองป้องกันเหตุร้าย
ให้ชีวิตและทรัพย์สินสมบัติของข้าแผ่นดินในท้องถิ่นนั้น
อยู่เย็นเป็นสุขพอสมควร”**

ดังนั้น ตำรวจยุคใหม่ต้องคิดวางแผนป้องกันมากกว่าการปราบปราม ต้องสร้างระบบงานป้องกันโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ อาทิ

- ควรมีกฎหมายหรือระเบียบคำสั่ง ให้อาสาสมัครเข้ามาร่วมงานป้องกันอาชญากรรม ให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ.ตำรวจ ฉบับใหม่
- ควรมีหน่วยงานที่วางแผนการป้องกันอาชญากรรมทุกระดับ จนถึงสถานีตำรวจ มีงานชุมชนสัมพันธ์
- ควรสนับสนุนให้มี CC.TV. สำหรับภาคเอกชนที่มีธุรกิจต่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรม
- ควรมีข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้ปลอมบัตรประชาชน, บัตรเครดิต, อาชญากรรมข้ามชาติ ฯลฯ
- ควรเก็บประวัติบุคคลพันโทด้วยระบบคอมพิวเตอร์และสามารถตรวจสอบได้โดย ระบบ 3G
- ควรมีระบบเทคโนโลยีค้นประวัติบุคคล ประวัติยานพาหนะ ประวัติอาชญากรรม หมายถึง อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะหมายจับ ประชาชนทุกคนสามารถเข้ามาตรวจสอบได้

ฯลฯ

เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่มาจากแนวคิด ทฤษฎีซึ่งผู้ในระดับผู้กำกับ การจะต้องมีวิสัยทัศน์ ริเริ่มพัฒนากิจการตำรวจในตำแหน่งของตนเอง ให้ทันต่อการเจริญของโลกไร้พรมแดน หากขาดการพัฒนา “สำนักงานตำรวจแห่งชาติ” ก็คงถอยหลังไปเรื่อย ๆ

ตอนที่ 4 แนวทางการทำงานใน “ตำแหน่งสารวัตร”

เมื่อผู้เข้ารับการอบรมสามารถฟันฝ่าอุปสรรคได้รับการพิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง “สารวัตร” จะต้องกำหนดทิศทาง ในการทำงาน ร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วย อาทิ

- เราเป็นลูกน้องเห็นนายทำอะไรไม่ดี “บันทึกไว้อย่าทำ” เช่น นายชอบตำลูกน้องแต่สอนหรือแนะนำไม่เป็น นายเอาเปรียบลูกน้องเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ นารถของกลางคันดี ๆ ไปใช้ส่วนตัว มาสายประจำ ให้ลูกน้องเลี้ยงเป็นประจำ
- ต้องมีการวางแผนการทำงานไว้ เก็บข้อมูลเบื้องต้นของหน่วยงานที่จะไปทำงาน เช่น ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาการบริหาร ซึ่งจะต้องทราบและเข้าไปแก้ไขทันที
- ต้องยึดกฎหมาย ระเบียบกฎเกณฑ์ แต่ให้มีความอ่อนตัว ต้องทำงานนอกกรอบให้เป็น
- ต้องคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต้องแสดงความรู้ความสามารถในการทำงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ได้เห็นความสามารถ ไม่ใช่ทำตาม ๆ กันมา ทำอย่างไรก็ทำเช่นเดิม เช่นนี้หน่วยจะไม่ก้าวหน้าเลย

เพื่อให้ “ผู้กำกับการ” ได้เห็นภาพการบริหารที่ชัดเจน จึงขอแนะนำวิธีการทำงานและขั้นตอนการปฏิบัติโดยสรุปดังนี้

1. การบริหารงานบุคคล

1.1 ก่อนหรือเข้าไปทำงาน อันดับแรกต้องเข้าใจว่าตนเป็น “ผู้นำ” ดังนั้นอันดับแรกจะต้องมอบหมายงานให้รองสารวัตร “ปฏิบัติราชการแทนสารวัตร” ควรอย่างยิ่งที่จะต้องออกคำสั่งในวันแรก ๆ ของการรับตำแหน่ง ดังนั้นต้องนำคำสั่งเดิมมาศึกษาและปรับให้เป็นไปตามนโยบายของตน

1.2 ศึกษาและขอดูรายละเอียด “สถานะกำลังพล” ว่าหน่วยงานของเรามีผู้ได้บังคับบัญชาจำนวนเท่าใด อัตราอนุญาต บรรจิจริง ไปช่วยราชการกี่นาย มีคำสั่งถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่มีคำสั่งต้องหาให้ได้ ต้องดูการมอบหมายงานในหน่วยงาน ศึกษาประวัติแต่ละคน มีการถูกตั้งกรรมการหรือไม่ ต้องศึกษาและสอบถามโดยละเอียดเพื่อนำมาแก้ไข ดูการมอบหมายงานว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ต้องมีการประเมินผล

1.3 นำหลักการวิจัยหรือการออกแบบสอบถามให้ผู้บังคับบัญชาประเมินกันเอง เพื่อคัดเลือก “หาคนดี” พัฒนาผู้ที่ควรจะพัฒนา ให้ทัศนคติความรู้เพิ่มเติม เช่น ออกแบบสอบถามว่า

- ตำรวจที่ท่านเคารพนับถือและสามารถเป็นที่ปรึกษาในยามทุกข์ยากได้ คือ.....
- ตำรวจที่ทำงานจริงจัง งานปราบปราม งานสืบสวน ที่มีความรู้ความสามารถคือ
- ใครคือตำรวจที่มีอุดมการณ์ที่ดีในหน่วยงาน คือ....

ฯลฯ

จากนั้นก็นำมาประเมิน ดูขีดความสามารถ และเปรียบเทียบกับความเห็นของนายตำรวจระดับรอง ผกก.ลงไป

1.4 ต้องสร้างแรงจูงใจที่จะให้ “ทุกคน” ร่วมกันทำงานอย่างจริง ๆ จัง ๆ ดังนั้น “คำสั่งมอบหมายงาน” จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และควรนำผลตอบแทน เช่น เบี้ยเลี้ยง รางวัลนำจับ มาเป็นเครื่องมือในการจูงใจ เช่น

- ตำรวจทุกคนควรได้รับการมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบงานที่ชัดเจน เช่น อาจจะรับผิดชอบหมู่บ้านหรือชุมชน อาจมี 2-3 คน ต่อแห่ง และให้ผู้ที่ทำหน้าที่ธุรการ เสมียน เป็นผู้ช่วย
- ทุกคนต้องมีแฟ้มงาน เช่น ให้หาข่าวยาเสพติดว่าในหมู่บ้านมีใครเสพ หาข้อมูลวัยรุ่นที่เสพ หรือแหล่งที่อาชญากรรมเกิดสูง

ฯลฯ

ให้มีการสรุปทุก 10-15 วัน เสนอต่อ “รอง สว” “สว.” ที่รับผิดชอบ และประเมินผล “เราจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากมาย” เน้นจะต้องเลือกพื้นที่ที่มีความชำนาญ

1.5.....

.....

1.6.....

.....

1.7.....

1.8.....

1.9.....

1.10.....

2. การบริหารระบบงาน งานสืบสวน งานสอบสวน งานสายตรวจ ฯ ล ฯ

2.1 ต้องศึกษา อ่าน ทำความเข้าใจ อำนาจและหน้าที่” ของตนเองโดยละเอียด การจะมอบงาน ได้ดีต้องรู้หน้าที่ของตนตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานนั้น ๆ ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง

2.2 ต้องศึกษา อ่าน ทำความเข้าใจ “อำนาจและหน้าที่” ของผู้ใต้บังคับบัญชาของตนที่กฎหมาย กำหนดไว้ และศึกษาดูว่าที่ผ่านมาได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ บางงานเป็นงานสำคัญแต่ไม่เคยทำ เลย ก็ต้องหาวิธีริเริ่มทำให้ได้

2.3 ตรวจสอบการวางระบบงานเดิมที่กำหนดไว้ว่า ได้มีการแบ่งแยกงานไว้ถูกต้องหรือไม่ เช่น บางงานอาจเป็นของ “สว.ธุรการ” แต่กลับนำไปมอบให้ “สว.ปป.” ก็ต้องปรับเปลี่ยนให้ถูกต้อง

2.4 “นโยบาย” ของหน่วยงานที่มีอยู่ จะต้องนำมาปรับให้สอดคล้องกัน โดยเฉพาะ “สารวัตรก็ ควรมีนโยบายในหน่วยของตน ” จะต้องประกาศให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เห็นและต้องทำเป็น “ประกาศ” ให้เด่นชัด และควรกำหนดนโยบายที่เป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และต้องทำให้ได้ ตัวอย่าง เช่น

- ในส่วนงาน หรือกองร้อย หรือแผนก อาจกำหนดเป็นนโยบายว่า ทุกคนจะต้องใช้ คอมพิวเตอร์เป็น (วิธีปฏิบัติ คือ ส่งไปอบรมหรือเปิดการฝึกอบรมกันเอง)

- ทุกคนจะต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพร่างกาย

- ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายปราบปราม ต้องสามารถเขียนบันทึกการสืบสวนและบันทึกการ

จับกุมได้ทุกคน

- ห้องน้ำ ห้องส้วม ต้องสะอาดตลอด 24 ชั่วโมง

- เราจะต้องมีที่จอดรถสำหรับ ผู้ที่มาติดต่อราชการ
- เราจะไม่มียอมให้ตำรวจขับซีรคจักรยานยนต์โดยไม่สวมหมวกนิรภัยโดยเด็ดขาด

ฯลฯ

สิ่งเหล่านี้คือลักษณะของงานที่ “ผู้นำ” ต้องริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการอีกเหมียวากทำความดี

2.4 ต้องออกตรวจสถานที่ทำงานทั้งหมดในความรับผิดชอบ ตรวจสอบที่ทำงาน ที่พัก สอบถาม ปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไข ทั้งปัญหา คน งบประมาณ และนำปัญหามาศึกษาวิเคราะห์แก้ไข แยกเป็นงาน เร่งด่วน งานระยะกลาง ระยะยาว

2.5 การบริหารงานสืบสวน การบริหารงานสอบสวน การบริหารงานป้องกันปราบปราม การบริหารงานทั่วไปในสถานีตำรวจ จะต้องศึกษาระบบงานเดิมที่ทำไว้ และนำมาพัฒนาปรับปรุง หากดีอยู่แล้วต้อง กำหนดวิธีการ ติดตามประเมินผล เช่น ออกแบบสอบถามการทำงานแต่ละแผนก หรือให้ทุกฝ่ายเสนอความเห็น หรือให้ต่างคนต่างเสนอความเห็นและนำมาปรับปรุง อาทิ

- วางระบบงานสืบสวน การเก็บรวบรวมข้อมูลงานสืบสวน ทั้งระบบเอกสาร และใช้คอมพิวเตอร์ใน

โปรแกรม E-COP

- ตรวจสอบระบบการทำงาน ทุก 5 วัน 7 วัน 15 วัน
- งานสายตรวจ ต้องมีระบบการออกตรวจ สายตรวจเดินเท้า รถยนต์ จักรยานยนต์
- งานมวลชนสัมพันธ์ ต้องใช้ผู้ที่ชำนาญเท่านั้น

ฯลฯ

2.6.....

.....

2.7.....

.....

2.8.....

.....

2.9.....

.....

2.10.....

.....

3. การบริหารด้านงบประมาณการเงิน

3.1 ต้องทำการส่งรับ-มอบ เงินในหน่วยในวันที่ไปรับตำแหน่ง และต้องสำรวจ ตรวจสอบ เอกสารที่จะลงนาม ตรวจสอบเงินด้วยตนเอง

3.2 ถ้ามีงบประมาณการเงินในความรับผิดชอบ จะต้องตรวจสอบสถานะการเงิน ตรวจสอบรายรับ ตรวจสอบหลักฐานการรับเงิน โดยใช้วิธีให้ผู้รับผิดชอบรายงานรายได้ รายจ่าย ระบุเลขที่ใบเสร็จจำนวนเงิน ต้องตรงกันทั้งหมด

3.3 เมื่อได้ทำงานไปสักระยะให้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ “สถานภาพทางการเงินของหน่วย ทั้งหมด” แยกเป็นหมวดหมู่รายได้

3.4 หลักฐานการขอเบิก เช่น เบี้ยเลี้ยง เงินล่วงเวลา ต้องตรวจสอบรายละเอียด ยอดเงินตั้งแต่ ต้นปีงบประมาณจนถึงวันที่ไปรับตำแหน่ง ตรวจสอบรายชื่อที่ขอเบิก กำชับอย่าให้มีการซ้ำซ้อน(คนเดียวเบิก หลายแห่ง) ตำบลที่ไปกับตำบลที่เริ่มต้นเดินทางไปราชการต้องถูกต้องจึงจะเบิกค่าเดินทางได้

3.5 ตรวจสอบงบประมาณจากหน่วยอื่นโดยตรงจาก “แผนงานโครงการ” และยอดเงิน งบประมาณที่ได้รับ ต้องควบคุมการขอเบิก การเบิก ให้ถูกต้อง(ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะยกเลิกของผู้ที่เคยขอไว้)

3.6.....
.....
.....

3.7.....
.....
.....

3.8.....
.....
.....

3.9.....
.....
.....

3.10.....
.....
.....

4. การบริหารงานด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้

4.1 ต้องมีการ “ส่ง-มอบ” สิ่งของหลวงของหลวง และสิ่งของนอกบัญชี(ไม่ใช่ของหลวง) ให้มีการรับส่งให้เรียบร้อยในวันรับมอบตำแหน่ง สิ่งของหลวงที่น่าจะมีปัญหา ขอให้มีการตรวจสอบอย่างจริงจัง

4.2 ให้มีการตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบสิ่งของหลวงทั้งหมด ระบุให้ชัดเจน สิ่งของหลวงใดที่หมดสภาพใช้การไม่ได้จะสำรวจให้ตรงตามความจริง สิ่งของหลวงใดที่หมดสภาพต้องรายงานตามสภาพจริง

4.3 สำรวจที่ทำงาน บ้านพัก ยานพาหนะ ที่ชำรุดเสียหาย ต้องซ่อมแซม “เร่งด่วน” แล้วดำเนินการขออนุมัติซ่อมแซมโดยเร็ว

4.4 การจัดซื้อจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น ยางรถ เครื่องเขียน หมึกคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ต้องรู้จัก “จัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน” และจัดหาให้ตามความเร่งด่วน จะได้ไม่เสียหาย

4.5 ความคิดริเริ่มพัฒนางาน การสร้างระบบการดูแลความสะอาด โครงการ 5 ส. ร่วมกันดูแล โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบแล้วแข่งขันกัน ริเริ่มใหม่ ๆ เช่น

- การตกแต่งอาคารสถานที่ให้สว่าง สมกับเป็นสถานที่ราชการ ให้มีจุดเด่น
- ต้องรู้จักการเขียนโครงการของงบประมาณจากหน่วยอื่น เช่น ของบจาก สสส. อบจ.

เทศบาล เป็นต้น

- ต้องรู้จักนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงาน เช่น การเก็บประวัติอาชญากรรม การว่ากล่าวตักเตือนผู้กระทำผิดกฎจราจร

- 4.6.....
-
-
- 4.7.....
-
-
- 4.8.....
-
-
- 4.9.....
-
-
- 4.10.....
-
-

5. บทสรุป

ตำแหน่งสารวัตร เป็นตำแหน่งบริหารระดับต้น หากเป็นการทำงานในสถานีตรวจก็จะเป็นหน่วยงานที่มักจะใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติชั้นประทวน และประการสำคัญก็จะทำงานที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จึงมีความสำคัญที่จะต้องทำงานเป็นผู้ปฏิบัติมากกว่าจะเป็นผู้วางแผน แต่อย่างไรก็ตามการทำงานก็ต้องมียุทธศาสตร์ยุทธวิธีในการทํางานด้วย ดังนั้น การวางแผนในการทำงานให้ครบทุกบทบาทที่กฎหมายให้อำนาจหน้าที่ไว้ จะต้องนำมาใช้เป็นเครื่องมือให้ได้ผล.
